

ZPRÁVODAJ 2010 MĚSÍČNÍK S DĚTMI

Horácký seniorát - Bratr Kálef

Bratr Kálef na „netu“

BK má své webové stránky nově na adrese www.bratr-kalef.evangnet.cz!

Bratr Kálef podpořil letos práci s dětmi v sedmi sborech Horáckého seniorátu!

Vy, čtenáři „zpravodaje“, pravděpodobně víte, že Bratr Kálef každoročně podporuje práci s dětmi a mládeží v jednotlivých sborech. Je to možné díky grantu, který se opakovaně podařilo získat z Fondu Vysočiny. Letos jsme se rozhodli zvolit pro výběr podporovaných aktivit systém „projektů“, které mohly jednotlivé sbory předložit. Forma nebyla složitá, a tak jsme mohli vybírat z celkem 11 projektů. Při svém červencovém setkání se členové „výboru“ o. s. Bratr Kálef podrobně seznámili s obsahem projektů i s jejich rozpočtem včetně návrhu vlastního finančního podílu sborů a po diskusi se rozhodl podpořit celkovou částkou 50 tisíc korun 9 projektů ze 7 sborů. Pro vaši inspiraci a informovanost připojujeme seznam podpořených projektů s jejich stručnou anotací:

- Letní aktivity (Velké Meziříčí) – nákup výtvarných potřeb a horolezeckého lana
- Víkendové setkání konfirmandů (Jihlava) – cestovné a výtvarné potřeby pro úvodní setkání konfirmandů ze čtyř sborů Horáckého seniorátu
- Zpěvníky (Jihlava) – nákup zpěvníků „Svítá“
- Zapomenuté transporthy (Nové Město na Moravě) – projekce dokumentárního filmu + beseda s autorem, úhrada cestovného a honoráře
- Rodinná odpoledne (Nové Město na Moravě) – pravidelná nedělní setkání v průběhu celého roku, cestovné, honorář, nákup výtvarných potřeb, Orffových nástrojů, DVD, odměn pro děti
- Práce s dětmi a dospívajícími (Moraveč) – průběžné celoroční aktivity, nákup zpěvníků, kancelářských a výtvarných potřeb, her, sportovních potřeb, fotoaparátu
- Na kole do kostela i dál (Třebíč) – jednorázová akce, pronájem stadionu a atrakcí, ceny a diplomy pro účastníky
- Sborový zájezd (Daňkovice) – doprava autobusem, vstupné
- Vybavení sálu pro děti (Sázava) – nákup koberce a sady molitanových kostek

Mé zkušenosti s nedělkou (postřehy z Horní Krupé)

„Nedělní škola mi připomíná les. Les, který je na první pohled stále stejný, ale podíváte-li se blíže, zjistíte, že se v průběhu roku mění. Naše nedělka má jako les svá (věková) patra: mechové, bylinné, keřové, stromové. Každé patro vyžaduje trochu jiné podmínky, aby organismy v něm mohly dobře žít a prospívat. Jsou zde statné, staré mohutné duby, o které se můžete opřít a spolehnout na jejich jistotu, že je uvidíte, kdykoliv přijдете. Taky už něco pamatují, můžete s nimi diskutovat, ptát se na jejich zkušenosti. Jednou ale přijde jejich čas, v kostele se tomu říká konfirmace a schůzky mládeže, to se část nedělkářského lesa mění v palouk, mýtinu a je třeba zasadit stromečky mladé. Není to s nimi vždy jednoduché, odhadnout, kdy je můžete na chvíli odebrat od rodičů s vědomím, že to zvládnou jedni i druzí. Dají práci, musíte jim věnovat častější péči, přizpůsobit se jejich křehkosti a zranitelnosti. Na druhou stranu, když povyrosteou, péče o ně a starosti s nimi nebudou menší, musíte je prořezávat, aby z nich nevznikl neprostupný prales, aby se mezi nimi nechalo projít a nebylo to životu nebezpečné. Obstarat a zaopatřit všechna patra není jednoduché, někdy je třeba zaměřit svou pozornost a péči zvláště k jedné skupině, příště to musíte vynahradiť těm druhým, aby úplně nezplaněli a nezdivočeli. Už naši předkové říkali, že práce v lese je těžká. Nutno ale dodat, že krásná. Odměnou je šumění větru v korunách, sladké plody v podobě borůvek, malin, ostružin a kdoví čeho všeho ještě. Krásné barevné listí jenom doplňuje tu nádheru. Stačí vyjít na procházku, zaposlouchat se, dívat se a třeba i přivonět. Les stejně jako nedělní škola se dotýká všech smyslů.“
Miriam Horáková

Když se připravuji na nedělku, napadne mně vždy to samé: „Co by je tak zaujalo?“ Nechci děti jenom hlídat, i když rodič to bezpochyby ocení. . . tu chvíli klidu ☺. Chci, aby při tom, že rodič je v klidu, se dítě bavilo a zároveň, aby se něco málo naučilo. To málo říkám doslovně. Mít velká očekávání a zahltit dítě spoustou informací taky není pro mě cestou, po které ráda jdu. Neděle je den odpočinku a proto málo stačí. . . tak to vidím ☺. Nemám předchozí velké zkušenosti s učením dětí (nepočítám násilné vtlačování němčiny do svého o dva roky mladšího bráčky). Nápadů hodně čerpám ze setkání učitelů nedělních škol, které vřele doporučuji absolvovat. . . Tolik vlastní zkušenost. . .

Co mám vyzkoušené, že zabralo:

- 1. Divadlo.** Nemyslím plně zahrané příběhy s rolími a kostýmy, to nejde z časových důvodů. Dají se však použít jenom některé prvky hry – převyprávění příběhu vypravěčem (většinou já), do kterého děti vkládají různé zvuky – šumění vody, dupot koní, smích, klepání deště, zpěv ptáků. . . mohou i pomoci jednoduchých nástrojů.
- 2. Skládačka.** Příběh o Zlatém telátku jsem připravila ve formě otázek z příběhu, na které děti odpověděly. Otázky nemusí být konkrétní, mohou být i typu „co si myslíš. . .?“ Měla jsem připravené otázky jednoduché – pro mimina – a složitější pro ty náctileté. Za odpověď – jakoukoliv ☺ – byly odměněny obálkou s částí těla telátka, které pak společně složily.
- 3. Křížovka** – ve které je jako řešení osoba či symbol, o kterém byla na neděle řeč – může posloužit jako opakování. . .
- 4. Velká krabice** – děti vymýšlely způsob, jak se přes ni dostat dál – přeskociť, přeletět, prosmyknout se kolem, odkopnout z cesty, rozrhat na kusy, vyřezat do ní z obou stran otvor, odpálit pomocí rachejtle. . . nebo ji vzít s sebou (jako zákon nebo Bibli).

Co nezabírá:

- 1. Když otevřu pracovní listy hned na začátku. . .** to zaručeně spouští vlnu odporu. Sešit nyní otvírá jakoby mimochodem někde v polovině hodiny, v čase obeznámení se s příběhem. Výhoda – nebudete zmatení a frustrovaní z toho, že vás neberou; nevýhoda – na sešit se nemusí vůbec dostat, což by se nemělo stávat. . .
- 2. Zadání tématu k malování** – zákonitě alespoň v mé skupině si mrňata malují princezny, velké děti se začínou bavit. . . zkrátka nuda!
- 3. Čtení z bible** – po neblahé zkušenosti jsem zredukovala na vyhledání kapitoly a verše – postačí, aby to uměli, čtení ponechávám hodinám češtiny a literatury. . .
Zuzana Cunderová

Myslím, že učit někoho nemá zrovna v genech, přesto několik postřehů z neděly.

Podařilo se trochu děti upoutat, dále jsem rád, že se trochu daří spojit a spolupracovat s dětmi různého věku. Dobrá zkušenost pro ty starší je, že pomáhají s prací těm menším. Se zpěvem je to u mě slabší, proto jsem ocenil přítomnost větších dětí a jejich schopnosti.

Rádi hrají různé hry, je dobré, když se podaří biblický příběh zabudovat do nějaké hry. Potěšující je, že si děti ty příběhy zapamatují a dovedou o nich vyprávět.
Petr Kudla

Ozvěny DNE RODINY

Třetí májové odpoledne sice nebylo, co se počasí týče, zrovna hřejivé, ale ti, kdo přijeli do Sněžného, myslím nelitovali. Občanské sdružení Bratr Kálef ve spolupráci s Horáckým seniorátem pořádalo ve Sněžném seniorátní den rodiny s tématem „Jak roste dětská víra?“, jehož hlavním hostem byl bratr Prof. PhDr. Pavel Říčan, CSc.

Po společném zahájení v kostele se dospělí mohli těšit na úvodní přednášku a děti se vydaly na dobrodružnou hru do přírody. Malí a velcí se znovu sešli u oběda a odpolední čas patřil vystoupení žonglérů z Křidel a okolí a vystoupení dětí z místního „dramatického kroužku“.

Hostitelům ze sněženského sboru patří poděkování za skvělou přípravu a pohostinnost!

A o čem se mluvilo v přednášce i v následné diskusi?

- Ztrácí církev děti? Jsou rodiče v předávání víry „vlažní“, jak říkají někteří faráři? Proč tomu tak je?
- Katolíci a evangelikálové nás „předbíhají“, protože nevyužíváme všech možností, které máme k dispozici.
- Síla ČCE je i ve vztahu k dětem především v otevřenosti, svobodě a vzdělanosti.
- Malé děti napodobují projevy víry svých rodičů (modlitba, prosba, zpěv).
- Farář je pro děti velmi důležitou osobou, je dobrý, když je mezi dětmi oblíbený, když k němu mají osobní vztah, když je pro ně vzorem.
- Co kdyby někdy po prvních písničkách s dětmi do nedělní odešel právě farář? Dospělí jsou schopni obejít se při bohoslužbách i bez něj, zato děti by v nedělní zažily opravdové „dětské bohoslužby“ a pocítily by, že jsou skutečně v kostele důležité!
- Zavést s dětmi „zповeď naruby“ – co se mi podařilo dobrého, za co mohu děkovat. . .
- Málo využíváme poznatky moderní pedagogiky, je třeba víc využívat dramatiку, akci, pohyb, metody „zážitkové pedagogiky“, která pracuje se současnou realitou, kdy jsou děti přehlcené informacemi a je mnohem těžší než dříve pro něco je zaujmout, udržet jejich pozornost a zájem.
- Nedělní musí děti doopravdy zaujmout, mělo by je to bavit natolik, aby měly třeba chuť přizvat někoho z kamarádů.
- Děti musí chápat, co se v kostele odehrává, je vhodné formulovat modlitby srozumitelně, vybírat písně přístupné dětem. . .
- Významným konkurentem „kostela“ je pro děti televize, která je pro ně značnou autoritou – je lepší dívat se spolu s nimi a o shlédnutém mluvit než sledování televize zakazovat.
- Děti dnešní doby jsou závislé na „obrazech“, i nedělní škola by tomuto trendu měla vyjít vstříc a být „multimediální“.
- Dříve děti „poslouchaly“ a moc se neptaly, dnes je to jinak – ptají se bez rozpáku a je to dobře, na jejich otázky je třeba jasně odpovídat! Otázky i pochyby jsou legitimní.
- Cílem „výchovy ve víře“ má být tzv. „druhá naivita“, kdy člověk netrvá na porozumění, ale akceptuje paradoxy, je otevřený řeči symbolů, netrvá na faktech a důkazech. Takový cíl je ovšem náročný i pro dospělé, tím spíš pro děti. Mohou ho však pochopit skrze zkušenost, podle které zvěst evangelia oslovuje „jejich“ dospělé.
- Děti mají rády rituály a obřady, které promlouvají „samy o sobě“, nezávisle na slovech a porozumění. Naše církev však obřady dost zanedbává, vůči symbolům je spíš opatrná.

Ukázka žonglování

- Rozumí děti symbolům, které jsou pro nás už „samozřejmé“ (kříž, Bible, kalich, klekání, vstávání, sepnuté ruce, pokřizování, Betlémské světlo)?
- Význam „dětské pospolitosti“: děti jsou neustále vystaveny tlaku vrstevníků a kamarádů, a to pozitivnímu i negativnímu. Společenství ve sboru pro ně může být dobrou alternativou. Mělo by to tak být během celého roku, každé dítě by mělo jasně cítit: „Patřím sem.“ Dětem v církvi také často chybí vzory, je nutné jim je představovat, a to nejen s odkazem na historii, ale moderně, současně, aby mohly propojit biblickou zvěst se svou přítomnou, aktuální situací.
- Konkrétní cíle a osobní růst – máme v církvi něco, co by odpovídalo „bobříkům“? Pokud ne, je to škoda! V dětech je třeba důsledně posilovat vědomí, že „na mně osobně záleží“. V římskokatolické církvi je zaveden rituál zpovědi, i evangelické děti by měly vědět o možnosti osobního sdílení, které je pomocí na cestě osobního růstu! Děti by měly v kostele prožívat zájem o druhé i o vlastní osobu (naslouchání, čas pro rozhovor, zájem o to, co mě těší či trápí, co čtu, o čem se bavíme ve škole, co mi jde a nejde, jakou hudbu poslouchám apod.). Křesťanská výchova je zatížena moralismem, často je pak vnímána spíš jako „povinnost“ než jako vděčnost, radost, šance k odpuštění atd. Bůh by neměl být v žádném případě vnímán jako kontrolor, hlídač či „kazič zábavy“, právě takový obraz vede k odchodu lidí z církve.

Tábor Bratra Kálefa – Řečice 31. 7. – 14. 8. 2010 Tábor královny Hatšepsovet

Letos se nám podařilo uskutečnit pouze jeden běh tábora. Pro druhý tábor nebylo dostatek vůle ani dětí. Nicméně těch 14 dní opět stálo zato. Dějem jsme se přesunuli do starého Egypta, do země plné otroků, bohů, mýtů a legend. Pro sličnou královnu Hatšepsovet (zahrála si ji Anička Lišková) jsme stavěli města – pravda jen v plánech a na papíře, ale ani tak to nebylo nic jednoduchého, protože se jednalo o strategické plánování výstavby a záboru území. Pravidla byla poměrně složitá, tak je tady nebudu vysvětlovat, ale dětem bylo po pár dnech jasné, jaký úkol před nimi stojí. Každý den se nesl ve znamení nějaké legendy či božího úkolu, který bylo nutno splnit. Za body získané ve hrách byla přidělována práva k záboru území,

či výstavbě nemocnice, školy, akademie, sýpky, tržiště, vrcholem byla stavba sedmi divů světa. Den jsme zakončovali pobožností, Jan Keřkovský coby egyptský vezír vtípem opět nešetřil a hodně se zpívalo, hlavně ze Svítáků. Janovi Ženatému se v rámci pracovních dílen, které se prolínaly táborovými hrami, podařilo sestavit z dětí táborovou kapelu a sevcitit úpravu táborové hymny a několika dalších písní. Úspěch mělo také luštění šifer, práce se starými časopisy ABC, tkaní na přírodním stavu, výroba ručního papíru a tesání soch Bohů z Ytongu a určitě jsem na něco zapoměla. Samozřejmě nechyběly ani výlety a Robinzonáda, na kterou skupiny vyrážely s jasným úkolem – směnit co se dalo. Na cestu obdržely malý skleněný korálek ve tvaru skarabea (v hodnotě asi 10 Kč) a ten se některým podařilo směnit třeba za sklenici medu, ochranou přílbu, fungl nové pracovní rukavice, keramiku a porcelán, značku od automobilu, lyže a spoustu dalších neuvěřitelných věcí.

Také jsme si letos užili několik nočních přepadů, ale až na jeden byly všechny zrušeny v zárodku – hlídky byly prostě letos moc dobré. Ten poslední případ ale stál zato. Pět zkušených, ostřílených, bývalých táborníků nás obklíčilo a došlo na velkou melu – našťastí jenom mezi vedoucími a táborovou mládeží. Skončilo to vyvrknutým kotníkem, zlomeným prstem natříkrát, jedno žebro prasklo a naraženiny se už ani nepočítaly. Víím, zní to hrozně, ale všichni na to vzpomínají se smíchem. Nicméně jsem ráda, že se do toho nepřípletly děti. Ze spacáku se podařilo vylézt jen Kubovi Šormovi a ten celý nešťastný, že nemohl nalézt botu, raději zase zalezl. Honzík Petr zase srdnatě vykřikoval, ať si jdou tu vlajku krást jinam, že se tam nedá spát. Nu tak to vidíte, rozhodně to bylo vzrůšo. Za rok pojedeme zas!

Líza Svobodová

Učitelé NŠ se sešli v Třebíči

První zářijovou sobotu se v Třebíči konalo seniorátní setkání učitelů nedělních škol. Sešlo se nás kolem dvaceti. Na úvod nám Petr Maláč nabídl ukázkou zahájení dětských bohoslužeb, tak jak se každou neděli konají v trebičském sboru. V další části jsme se věnovali „Pozvání na cestu II“, což je letošní doporučená řada biblických příběhů. Děti se dozví o prorocích a izraelských králích. Zdeněk Šorm nám připomněl, jaké materiály můžeme využívat, a seznámil nás s novými pracovními listy. Následující debata otevřela řadu otázek. Mě zaujalo: Děláte docházku? Potřebují děti něco viditelného, co je bude celým rokem provázet? Jak moc je důležité opakování a zasazování příběhů do kontextů a souvislostí? Mají si děti své výtvary odnést domů nebo nechávat na „nástěnce“? Využíváte jiné formy učení než „jen“ slyšení a vidění?

Po krátké přestávce jsme přivítali Jiřinu Dvořakovou-Marešovou, se kterou jsme si s chutí zazpívali. Letos se lektorka zaměřila na spirituály a tradiční a jejich doprovod na rytmické nástroje. Líza Svobodová povídala o změnách u „Bratra Kálefa“, o možnostech a způsobu čerpání dotací. Dozvěděli jsme se i střípky z letošního tábora.

Závěr našeho setkání patřil Rút Kučerové a jejím biblickým postavičkám – zajímavé metodě, jak pracovat s biblickými příběhy zase trochu jinak. Myslím však, že tato technika není pro každého, vyžaduje notnou dávku empatie a schopnost terapeutického vedení.

Děkujeme trebičským za zázemí a občerstvení a občanskému sdružení Bratr Kálef za přípravu zajímavého programu.

Hedvika Janošíková

K setkání učitelů NŠ v Třebíči...

Dobrý den,
dovolte mi pár vět k setkání učitelů nedělní školy, které se konalo dne 4. 9. 2010 v Třebíči.

Toto setkání bylo pro mě osobně velkým povzbuzením a inspirací. Nápadité bylo již zahájení, kdy se z nás pomyslným mávnutím kouzelného proutku staly děti, které přišly do nedělní školy v Třebíči. Následovala praktická ukázkou toho, jak zapojit děti při zpěvu písně vytukáváním rytmu různými, k tomu vhodnými předměty. Nemohu opomenout zajímavou informační 15minutovku, týkající se organizace Bratra Kálefa. Nakonec nám sestra Rút

předvedla figurky představující biblické postavy, vhodné pro ztvárnění – přiblížení různých biblických příběhů, a to nejen dětem. Bylo povzbuzením setkat se s lidmi, kteří se věnují práci s dětmi, kteří se zaobírají výrobou materiálů, pomůcek a podkladů pro probíraná témata. Příležitost sdílet se se zkušenějšími sourozenci byla víc než milá.

V neposlední řadě musím pochválit i organizaci bratří a sester v Třebíči, polévka byla vskutku skvělá (a nejen ona).

Děkuji
S pozdravem

Jan Koubek

Králové a proroci v jihlavském kostele

Na seniorátním setkání učitelů byla nadhozena otázka, jak by bylo možné propojit úlohy nedělní školy do jednoho celku a připomínat si tím, že vlastně jde o jeden velký příběh. V Jihlavě zní letos kázání na stejné texty jako v nedělcích, a tak se přímo nabízelo domyslet i propojení nedělek s bohoslužbami a tím dospělých s dětmi.

Výsledkem je velká koruna, která visí ve vstupní části kostela. Koruna jako symbol doby královské, z níž jsou biblická vyprávění pro tento rok. Na korunu každou neděli přibývají drahokamy – zvětšené samolepky z minulých pracovních listů (Pozvání na cestu).

V kazatelské stanici, ve Střížově, mají zase korunu v menší, zato životní velikosti.

Nabízíme vám tenhle nápad i pro vaši neděлку. Koruna nemusí být z čistého zlata a drahokamy zašleme na požádání.

Jan Tkadleček

Co napověděla anketa... aneb jako to vidí učitelé nedělní školy

Během programu zářijového setkání učitelů „nedělek“ z našeho seniorátu si přítomní udělali chvíli času, aby odpověděli na pár otázek. Anketu připravil výbor Bratra Kálefa, abychom mohli společně sdílet své názory, nápady a přání a také proto, aby další příležitosti k setkání reagovaly na váš skutečný zájem. Shromáždili jsme odpovědi 17 účastníků, ze kterých vyplynulo např.:

- za nejlepší pomoc při práci s dětmi považuje většina odpovídajících „inspiraci z jiných sborů“
- pro učitele „nedělek“ bývá nejtěžší děti zaujmout a vymyslet něco k jejich aktivizaci
- necelá polovina respondentů by se ráda zúčastnila obsáhlejšího workshopu na téma „práce s biblickými postavkami“
- kromě samotné práce s dětmi v „nedělcích“ se učitelé podílejí nejčastěji na přípravě dětského programu při sborových dnech, vánočních slavnostech, dětských bohoslužbách a táborech

- pro setkání učitelů v dalších letech jsou nejatraktivnějšími tématy „celoroční průběžná práce s dětmi ve sboru mimo nedělní školu“ a „dramatizace biblických příběhů“

Za vaši otevřenost děkujeme, na vaše názory a podněty budeme myslet, až začneme chystat setkání v září 2011.

Pětiminutovky

Pětiminutovky jsou krátké aktivity pro děti všech věkových kategorií, často využitelné i při práci s mládeží. Jedná se o krátké hry nebo aktivity, které volíme na úvod či závěr programu. Jejich funkce je zejména motivační, dle povahy také zklidňující nebo koncentrační. Některé aktivity mají povahu čistě didaktickou, ty využíváme zejména tam, kde chceme, aby si děti z našeho programu něco konkrétního zapamatovaly. Pak je lze zařadit v jakékoli části programu a systematicky se k nim v průběhu setkání vracet. Pokud máte obavy, jak bude aktivita fungovat, vyzkoušejte si ji třeba na členech rodiny a přizpůsobte si ji vašim podmínkám, možnostem a účelu.

Hádej, co je na obrázku

Pomůcky – psací náčiní (nejlépe tlustý fix), tabule nebo flip-chart, případně větší kus papíru.

Příprava – 5–10 minut.

Z příběhu, který budete dětem vyprávět, vyberte věc, která hraje v příběhu důležitou roli, nebo symbol, který se vám jeví jako podstatný a chcete s ním pracovat nebo k němu děti dovést. Zkuste si vybraný motiv předem jednoduše schematicky namalovat (na výtvarném nadání zde vůbec nezáleží – důležité je, aby bylo poznat, co malujete). Pak se rozhodněte, jak budete při kresbě obrázku před dětmi postupovat. Svou kresbu totiž rozdělíte do několika sekvencí a děti budou postupně hádat, co je na obrázku. Nebojte se jejich tipy komentovat, povzbudte je a nechte je rozvinout fantazii v tom, co vidí v obyčejné zvláště čáře na tabuli. Přidejte další obrys, pak nechte děti opět hádat. Zvolené linie obrázku na sebe vůbec nemusí navazovat, zvláště jedná-li se o obrázek velmi jednoduchý. Takto postupně dovedete děti k předmětu, symbolu, o kterém chcete mluvit, a můžete začít vaše vyprávění.

Další využití: Některé z dětí (ať už neposedných nebo příliš malých na zvolené vyprávění) může v průběhu vašeho vyprávění obrázek vymalovat, dokreslit, doplnit, rozvinout...

Mizející slova

Pomůcky – buď jen tabule a fix, nebo lístečky se slovy a magnety, nebo špendlíky (podle druhu tabule, nástěnky).

Příprava – při výrobě lístečků asi 5–10 minut, jinak žádná.

Hra je pouze pro děti, které již umí číst, pokud je mezi nimi jedno či dvě, které nečtou, mohlo by je bavit, jak mizí slova z tabule a mohly by vám dělat asistenty.

Hra je vhodná tam, kde chceme děti naučit konkrétní text, např. refrén písně, krátkou píseň, biblický verš nebo verše, kratší básničku apod. Text by neměl být moc dlouhý, řídit se věkem dětí, se kterými pracujete. Pokud text neznáte, můžete si hru vyzkoušet sami na sobě.

Napište zvolený text na tabuli. Společně si ho přečtete, případně vysvětlíte, některé děti ho mohou číst pro všechny nahlas, to různou formou zopakujte aspoň 3×. Poté z tabule umažte (podle obtížnosti textu) 2–3 slova a opět si text společně přečtete (třeba opět 2×). Umažte další slova a pro legraci třeba tečku na konci. Dobře zvolte rozložení mizejících slov a vznikajících mezer, všimněte si, které části dělají dětem největší problémy, ty nechte na tabuli nejdéle. V průběhu umazávání a čtení nechte někoho text zkusmo odříkat, zda už ho umí nazpaměť. Nakonec na tabuli nezbuďte jediné slovo (nebo třeba jen jedno) a děti společně odříkávají daný text.

Pokud nemáte k dispozici mazací tabuli, napište jednotlivá slova na lístečky (na každém lístečku jedno slovo) a sestavte z nich text pomocí magnetů, špendlíků. Tato varianta je sice pracnější, ale můžete se k textu s dětmi vracet, mohou ho příští setkání opět na nástěnku znovu sestavit. Nemáte-li k dispozici ani tabuli ani nástěnku, pracujte se slovy na stole, nebo třeba na podlaze.

Popletená gymnastika

Pomůcky – žádné, nebo nějaký předmět, který se vám tematicky hodí.

Příprava – odvisí od vašeho pohybového nadání, schopnosti sestavit, nacvičit a zapamatovat si sadu nelogických, ale jednoduchých cviků.

Je-li ve vašem příběhu, který budete dětem vyprávět, nějaká činnost, kterou můžete jednoduše znázornit pohybem, využijte ji a zapracujte do své rozcvičky (zvedání těžkých břemen, tanec, putování, klečení na kolenu, podávání předmětů, požívání pokrmu, apod.)

Svou gymnastickou sestavu začněte slovy: „Koukejte, co já umím!“ a dětem předvedte více či méně obtížnou sestavu jednoduchých, nelogických a komických cviků, které při prvním provádění nekomentujete. Je dobré do sestavy zařadit jeden cvik, který se neustále opakuje a prolíná se mezi ostatními pohyby, třeba dotek levou rukou špičky nosu (ne všichni to dokážou ☺), drbání na hlavě, sepnutí rukou, stíhání ušima, apod. Celá sestava pak může pro ukázkou vypadat třeba takhle: Umím se dotknout levou rukou (ukazovákem) špičky nosu a umím se zahledět do dále (s rukou nad očima se v předklonu rozhlížím nalevo a napravo). Umím si utrhnout jablko ze stromu (na špičkách se sápu s rukama nad hlavou) a umím se dotknout levou rukou špičky nosu. Pak jablko zahodím, namísto se 3× zatočím a dotknu se levou rukou špičky nosu. Pak se za tím jablkem rozběhnu (běh na místě) a dotknu se levou rukou špičky nosu... a zavřu oči – zůstanete zcela nehybně stát. Vtip je v tom, že daná série musí ve vašem podání proběhnout pokaždé naprosto stejně a pokud možno i v rychlosti, svižně. Sestavu pak s komentářem předvedete ještě jednou a děti se pak s vámi celou sestavu učí zopakovat. Gymnastiku děti cvičí jako pantomimu, vy doprovázíte cvičení popisováním pohybů (či popleteným příběhem).

Celá sestava také může probíhat s vhodným předmětem na hlavě, v ruce – předmět pak v sestavě hraje nějakou (opět třeba popletenou) roli a může se vztahovat k vašemu příběhu.

Hra nemá žádné didaktické ambice, ale je vhodná tam, kde pracujete s neposednými dětmi. Necháte-li je na začátku 5 minut vyřadit, snáze vám pak budou věnovat 10 minut pozornosti pro vyprávění příběhu. Na konci nedělky si pak můžete sestavu opět zahrát.

Líza Svobodová